	URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE	
	<i>Informacja sygnalna</i>	Data opracowania - wrzesień 2007 r.
Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 012 415 38 84		Internet: http://www.stat.gov.pl/urzeddy/krak

Nr 18

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2006 R.

Dane dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Prezentowane dane obejmują dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i budżetu województwa samorządowego.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządowych stanowi ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządowych grupuje się na podstawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia (w 2006 r. obowiązuje rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2006 r. – Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późniejszymi zmianami).

Dochodami jednostek samorządowych są:

1) dochody własne:

- *dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych,*
- *wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatku od spadków i darowizn,*
- *wpływy z opłat (skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych),*
- *dochody z majątku gminy,*
- *pozostałe dochody, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;*

2) dotacje celowe:

- *z budżetu państwa na finansowanie zadań własnych, z zakresu administracji rządowej oraz realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,*
- *dotacje z funduszy celowych,*
- *pozostałe dotacje, tj. dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;*

3) subwencje ogólne z budżetu państwa, w tym na zadania oświatowe;

4) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych.

Przy przeliczeniach na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości ogółem.

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Region południowy obejmuje województwa: małopolskie i śląskie.

DOCHODY BUDŻETOWE

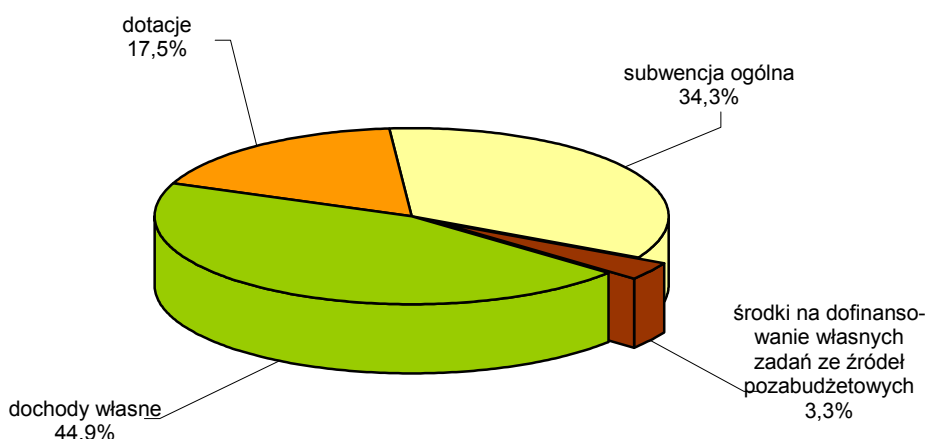
Jednostki samorządu terytorialnego Małopolski w 2006 r. wypracowały **dochody ogółem** w wysokości 9297 mln zł, czyli o 14,5% więcej niż w roku 2005. *Wielkość ta stanowiła 7,9% dochodów jednostek samorządowych w kraju oraz 40,8% dochodów jednostek należących do regionu południowego.* W dochodach ogółem dochody budżetów gmin (4559 mln zł) stanowiły 49,0%, dochody miast na prawach powiatu (2929 mln zł) - 31,5%, powiatów (1182 mln zł) - 12,7% i województwa (628 mln zł) - 6,8%. W porównaniu z 2005 r. największy wzrost dochodów wystąpił w budżecie województwa (33,8%). Dochody miast na prawach powiatu wzrosły o 14,1%, gmin o 13,7% a powiatów o 9,9%.

W 2006 r. **na 1 mieszkańca** województwa małopolskiego z dochodów ogółem budżetu województwa przypadało 192 zł (o 48 zł więcej niż w roku poprzednim), z dochodów powiatów - 512 zł (o 45 zł więcej), z dochodów miast na prawach powiatu - 3055 zł (o 381 zł więcej). Z dochodów ogółem gmin na 1 mieszkańca przypadało 1974 zł (o 232 zł więcej niż w 2005 r.), przy czym w gminach miejskich - 2127 zł (o 186 zł więcej), w gminach miejsko-wiejskich - 1910 zł (o 237 zł więcej niż w roku poprzednim) i w gminach wiejskich - 1995 zł (o 238 zł więcej niż w 2005 r.).

Spośród gmin miejskich - podobnie jak w roku 2005 - najwyższe dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca uzyskano w miastach: Limanowa - 2661 zł, Oświęcim - 2486 zł i Zakopane - 2367 zł.

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyższe dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca uzyskały gminy Niepołomice - 3317 zł, Muszyna - 2552 i Krynica Zdrój - 2429 zł, a dochody najniższe, nieprzekraczające 1700 zł odnotowano w czterech gminach: Alwernia, Olkusz, Wolbrom i Krzeszowice. Największe dysproporcje w dochodach przypadających na 1 mieszkańca wystąpiły wśród gmin wiejskich. Spośród 127 gmin dochody na 1 mieszkańca wyższe od przeciętnych w tej grupie osiągnęło 59 gmin, przy czym w 54 gminach przekroczyły one 2000 zł. Najwyższe wielkości odnotowano w gminach Stryszów - 3534 zł, Uście Gorlickie - 3379 zł, Zembrzyce - 3127 zł i Mucharz - 3021 zł, a najniższe w gminach Kocmyrzów-Luborzyca - 1581 zł, Kozłów - 1629 zł i Czernichów - 1633 zł.

DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW W 2006 R.

Analiza dochodów jednostek samorządu terytorialnego wykazała, że w 2006 r. dochody własne stanowiły 44,9%, dotacje (z budżetu państwa, z funduszy celowych i otrzymane na podstawie porozumień samorządowych) - 17,5%, subwencja ogólna - 34,3%, a środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - 3,3%.

Dochody własne jednostek samorządowych województwa małopolskiego w 2006 r. wyniosły 4173 mln zł, tj. o 15,8% więcej niż przed rokiem i pochodziły głównie z wpłat podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych - 46,4%, wpłat podatku od nieruchomości - 20,4% oraz z dochodów z majątku - 7,8%.

Na 1 mieszkańca przypadło przeciętnie w budżecie województwa samorządowego 100 zł dochodów własnych, w powiatach - 143 zł, a w miastach na prawach powiatu - 1896 zł.

W budżetach gmin z dochodów własnych na 1 mieszkańca przypadło 735 zł, przy czym w gminach miejskich - 1327 zł, miejsko-wiejskich - 878 zł, a w gminach wiejskich 514 zł.

Dochody własne przekraczające 1000 zł na 1 mieszkańca uzyskało 25 jednostek (o 6 więcej niż w 2005 r.). Należały do nich - miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz, Tarnów; gminy miejskie: Zakopane, Oświęcim, Bukowno, Limanowa, Gorlice, Sucha Beskidzka, Bochnia, Nowy Targ i Szczawnica; gminy miejsko-wiejskie: Brzeszcze, Trzebinia, Krynica-Zdrój, Niepołomice, Chrzanów, Dobczyce, Muszyna i Skawina oraz gminy wiejskie: Bolesław (powiat olkuski), Zielonki, Wielka Wieś, Klucze i Zabierzów. Równocześnie w gminach Radgoszcz i Szerzyny dochody własne przypadające na 1 mieszkańca nie przekroczyły 250 zł.

Nadal utrzymuje się silne zróżnicowanie udziału dochodów własnych gmin w ich dochodach ogółem. W gminach miejskich Bukowno i Zakopane udział dochodów własnych w dochodach ogółem przekroczył 70%, a równocześnie w 14 gminach wiejskich był niższy niż 15%, przy czym w gminach: Radgoszcz, Lipnica Wielka i Laskowa nie przekroczył 12%.

W ramach **subwencji ogólnej** do budżetów jednostek samorządu terytorialnego Małopolski wpłynęło 3193 mln zł, z czego 55,8% otrzymały gminy, 22,4% miasta na prawach powiatu, 18,0% powiaty i 3,8% budżet województwa. Subwencja ogólna zasila budżety w zróżnicowanym stopniu. W 2006 r. w 70 gminach i 11 powiatach stanowiła ona więcej niż połowę dochodów ogółem, a największy jej udział odnotowano w trzech gminach wiejskich: Czarny Dunajec - 62,6%, Lipnica Wielka - 62,4% i Budzów - 62,3%. Równocześnie w czterech gminach miejskich: Zakopane, Oświęcim, Bukowno i Gorlice oraz w dwóch gminach miejsko-wiejskich: Trzebinia i Chelmek udział subwencji ogólnej nie przekroczył 20% dochodów ogółem.

Jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dotacje** otrzymane z budżetu państwa, z funduszy celowych i z pozostałych źródeł. W 2006 r. do jednostek samorządowych przekazano ogółem 1628 mln zł dotacji, z czego 1488 mln zł pochodziło z dotacji celowych z budżetu państwa, 54 mln zł z funduszy celowych, 86 mln zł z pozostałych dotacji. Do budżetów gmin wpłynęło 56,6% wszystkich dotacji, miasta na prawach powiatu otrzymały 21,4%, powiaty 15,7%, a budżet województwa 6,3%.

W 2006 r. nieznacznie obniżył się w porównaniu z 2005 r. udział w dochodach ogółem **środków na dofinansowanie zadań własnych ze źródeł pozabudżetowych**. Stanowiły one 3,3% dochodów ogółem wszystkich jednostek samorządowych, podczas gdy w roku poprzednim było to 3,8%. Do 37 wzrosła liczba gmin, które nie uzyskały żadnych środków z tego tytułu, natomiast znaczny ich udział w dochodach ogółem odnotowano w 3 gminach wiejskich: Stryszów - 44,0%, Zembrzyce - 39,3% i Mucharz - 37,0%.

WYDATKI BUDŻETOWE

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. wyniosły 9671 mln zł i wzrosły o 15,7% w porównaniu z 2005 r. *Stanowiły one 8,1% wydatków jednostek samorządowych w kraju i 41,2% wydatków w regionie południowym.*

Na budżety gmin przypadło 4690 mln zł (48,5%), na budżety miast na prawach powiatu 3101 mln zł (32,1%), na budżety powiatów 1252 mln zł (12,9%), a na budżet województwa 628 mln zł (6,5%).

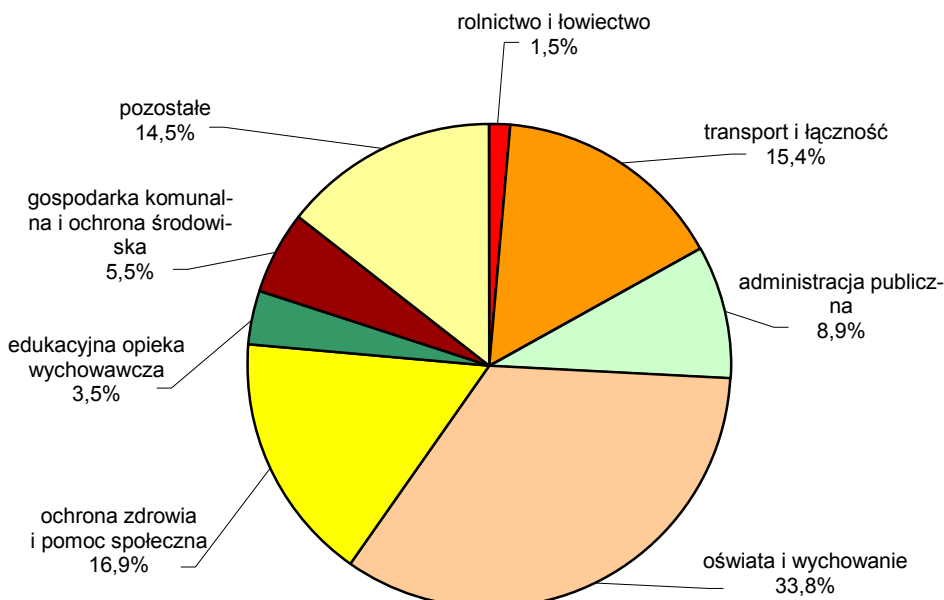
W 2006 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wydatkowano więcej środków **w przeliczeniu na 1 mieszkańca** z budżetów jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli w województwie. Z budżetu województwa wydatkowano 192 zł (o 28 zł więcej), z budżetów powiatów - 542 zł (o 66 zł więcej), miast na prawach powiatu - 3236 zł (o 449 zł więcej) i gmin - 2031 zł (o 272 zł więcej). Największe dysproporcje w wydatkach przypadających na 1 mieszkańca wystąpiły w budżetach gmin. W gminie Uście Gorlickie wynosiły one 3991 zł, a w gminie Przeciszów - 1402 zł (blisko 3-krotnie mniej). Wydatki wyższe niż przeciętne w tej grupie jednostek wystąpiły w 82 gminach, a w 4 gminach: Uście Gorlickie, Stryszów, Niepołomice i Zembrzyce przekroczyły 3000 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Z analizy wydatków w układzie rodzajowym wynika, że 30,3% środków przeznaczono na wynagrodzenia, 19,3% na zakup materiałów i usług, a 20,4% na wydatki majątkowe.

W 2006 r. na wydatki majątkowe przekazano 1976 mln zł, z czego na inwestycje przypadało 96,3%, a na udziały w spółkach i zakup akcji 3,7%.

W 2006 r. udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 19,7% i był wyższy niż w 2005 r. o 1,4 pkt. Na inwestycje przekazano ogółem 1902 mln zł, z tego z budżetów gmin 928 mln zł, co oznaczało zainwestowanie 402 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca (o 78 zł więcej niż przed rokiem). Z budżetów miast na prawach powiatu na inwestycje przekazano w przeliczeniu na 1 mieszkańca 565 zł (o 125 zł więcej niż w 2005 r.). Z budżetów powiatów na inwestycje przeznaczono 89 zł (o 26 zł więcej), a z budżetu województwa - 69 zł (o 4 zł więcej niż przed rokiem). Wśród gmin największe inwestycje w 2006 r. prowadziły gminy: Stryszów - wydatkując na 1 mieszkańca 1917 zł, Zembrzyce - 1600 zł i Uście Gorlickie 1517 zł. Równocześnie w 13 gminach na inwestycje przekazano mniej niż 100 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przy czym najmniej w gminach Klucze - 50 zł i Lubień - 43 zł.

WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG DZIAŁÓW W 2006 R.

Główne kierunki wydatków jednostek samorządowych według klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych Ministra Finansów już od kilku lat nie ulegają zmianie.

W 2006 r. najwięcej środków przekazano na finansowanie oświaty i wychowania - 3268 mln zł, ochrony zdrowia i pomocy społecznej - 1638 mln zł, transportu i łączności - 1486 mln zł, administracji publicznej - 859 mln zł oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska - 534 mln zł.

Wydatki na **oświatę i wychowanie** stanowiły największą pozycję w budżetach gmin - 39,7%, powiatów - 35,5% i miast na prawach powiatu - 29,5% ogółu ich wydatków. W 2006 r. wydatki w tym dziale wzrosły o 203 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego, czyli o 6,6%. Prawie 57% wszystkich środków na ten cel pochodziło z budżetów gmin. Zostały przeznaczone głównie na utrzymanie szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli. Środki pochodzące z subwencji na zadania oświatowe pokryły w gminach wydatki na oświatę i wychowanie w 69,1% (w roku poprzednim w 70,6%). Zaznaczyć należy, że jednostki samorządowe realizowały również zadania z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej (m.in. na utrzymanie świetlic szkolnych, przedszkoli), na którą przekazano 341 mln zł, czyli o 37 mln zł więcej niż rok wcześniej.

W 2006 r. na **ochronę zdrowia i pomoc społeczną** jednostki samorządowe przekazały 1638 mln zł, tj. o 30,3% więcej niż w 2006 r. Z budżetu województwa finansowano głównie utrzymanie szpitali ogólnych i leczenia ambulatoryjnego. Pozostałe jednostki finansowały przede wszystkim przeciwdziałanie alkoholizmowi, domy pomocy społecznej oraz zasiłki i dodatki mieszkaniowe dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Na **gospodarkę komunalną i ochronę środowiska** w 2006 r. gminy przeznaczyły 323 mln zł (o 6 mln zł mniej niż w roku poprzednim), a miasta na prawach powiatu 209 mln zł (o 20 mln zł mniej). W gminach główną pozycję stanowiły wydatki na gospodarkę ściekową i ochronę wód, a w miastach na prawach powiatu na oświetlenie ulic i placów.

Dochody własne w gminach pokryły ich wydatki ogółem w 36,2% (w kraju 42,7%, w regionie południowym 43,9%), w miastach na prawach powiatu w 58,6% (w kraju 64,1%, w regionie południowym 56,9%), w powiatach w 26,4% (w kraju 26,6%, w regionie południowym 29,2%), a w budżecie województwa małopolskiego w 52,1% (w kraju 52,9%, w regionie południowym 59,9%).

WYNIK FINANSOWY

Wynik finansowy za 2006 r. wykazał deficyt budżetowy w wysokości 374 mln zł. Deficyt wykazało 138 jednostek samorządowych: 118 gmin, 3 miasta na prawach powiatu, 17 powiatów. Porównując z rokiem 2005 ujemny wynik finansowy wzrósł o 141 mln zł. Pogorszenie sytuacji finansowej miało miejsce głównie w budżetach gmin, liczba deficytowych jednostek wzrosła o 47, a deficyt wzrósł o 93 mln zł.

TABL.1 DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW W 2006 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje-wództwo
a - mln zł	b - %					
DOCHODY						
OGÓŁEM	a	9297,2	4558,9	2928,5	1181,5	628,3
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	a	4172,7	1697,6	1817,0	330,7	327,4
	b	44,9	37,2	62,0	28,0	52,1
w tym udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa - w podatku dochodowym.....	a	1934,5	649,2	801,5	182,8	301,0
	b	20,8	14,2	27,4	15,4	47,9
Dotacje celowe z budżetu państwa	a	1487,9	863,5	317,1	219,2	88,1
	b	16,0	18,9	10,8	18,6	14,0
Dotacje z funduszy celowych	a	54,0	20,6	19,1	5,4	8,9
	b	0,6	0,5	0,7	0,5	1,4

TABL.1 DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG RODZAJÓW W 2006 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwo
DOCHODY (dok.)					
Pozostałe dotacje	a 86,1	37,0	12,8	30,4	5,9
	b 0,9	0,8	0,4	2,6	0,9
Subwencja ogólna	a 3193,2	1781,6	713,9	574,7	123,0
	b 34,3	39,1	24,4	48,6	19,6
w tym na zadania oświatowe	a 2516,5	1285,0	696,4	487,8	47,3
	b 27,1	28,2	23,8	41,3	7,5
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	a 303,2	158,5	48,5	21,2	75,0
	b 3,3	3,5	1,7	1,8	11,9
WYDATKI					
OGÓŁEM	a 9671,4	4689,8	3101,3	1251,8	628,4
	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Dotacje	a 820,2	220,2	333,3	77,3	189,4
	b 8,5	4,7	10,7	6,2	30,1
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	a 1130,3	819,5	253,2	54,6	3,0
	b 11,7	17,5	8,2	4,4	0,5
Wynagrodzenia	a 2928,0	1481,3	872,1	509,5	65,1
	b 30,3	31,6	28,1	40,7	10,4
Składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	a 555,1	292,5	159,7	90,8	12,1
	b 5,7	6,2	5,1	7,3	1,9
Zakup materiałów i usług	a 1864,8	775,2	731,7	250,3	107,6
	b 19,3	16,5	23,6	20,0	17,1
Wydatki majątkowe	a 1975,7	939,9	601,5	206,6	227,7
	b 20,4	20,0	19,4	16,5	36,2
w tym wydatki inwestycyjne	a 1902,4	928,2	541,4	206,6	226,2
	b 19,7	19,8	17,5	16,5	36,0

TABL.2 WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG DZIAŁÓW W 2006 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwo
OGÓŁEM	a 9671,4	4689,8	3101,3	1251,8	628,4
	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	a 147,3	110,9	0,1	2,2	34,1
	b 1,5	2,4	0,0	0,2	5,4
Transport i łączność	a 1486,0	507,5	517,2	222,9	238,4
	b 15,4	10,8	16,7	17,8	37,9
Administracja publiczna	a 858,6	432,3	233,7	148,7	43,9
	b 8,9	9,2	7,5	11,9	7,0
Oświata i wychowanie	a 3267,8	1860,9	914,1	444,8	48,0
	b 33,8	39,7	29,5	35,5	7,6

TABL.2 WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO MAŁOPOLSKI WEDŁUG DZIAŁÓW W 2006 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - mln zł b - %		Ogółem	Gminy	Miasta na pra- wach powiatu	Powiaty	Woje- wództwo
Ochrona zdrowia.....	a	190,2	43,1	46,4	41,3	59,4
	b	2,0	0,9	1,5	3,3	9,5
Pomoc społeczna	a	1447,4	839,4	425,0	177,4	5,6
	b	15,0	17,9	13,7	14,2	0,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	a	341,0	78,7	153,5	85,1	23,7
	b	3,5	1,7	4,9	6,8	3,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	a	534,4	323,0	208,8	0,4	2,2
	b	5,5	6,9	6,7	0,0	0,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	a	379,0	140,7	138,0	4,5	95,8
	b	3,9	3,0	4,4	0,4	15,2
Kultura fizyczna i sport.....	a	141,2	71,8	66,0	1,7	1,7
	b	1,5	1,5	2,1	0,1	0,3

TABL.3 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody		Wydatki	
	2005	2006	2005	2006
	na 1 mieszkańca w złotych			
OGÓŁEM	1742	1974	1759	2031
Podregion krakowsko-tarnowski				
powiat bocheński	1765	1928	1758	1961
powiat brzeski	1808	1918	1916	1968
powiat chrzanowski	1676	1913	1724	2084
powiat dąbrowski	1758	2076	1737	2188
powiat krakowski	1604	1863	1623	1915
powiat miechowski	1654	1861	1713	1969
powiat olkuski	1587	1785	1556	1729
powiat oświęcimski	1777	1995	1847	2044
powiat proszowicki	1668	1796	1526	1861
powiat tarnowski	1671	1860	1664	1978
powiat wielicki	1802	2158	1902	2211
Podregion nowosądecki				
powiat gorlicki	1843	2099	1784	2202
powiat limanowski	1891	2241	1941	2354
powiat myślenicki	1754	1894	1809	1943
powiat nowosądecki	1855	2138	1832	2161
powiat nowotarski	1711	1947	1696	1971
powiat suski	1862	1963	1851	2041
powiat tatrzański	1876	2155	1848	2156
powiat wadowicki	1707	1966	1775	1956

TABL.4 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU NA 1 MIESZKAŃCA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody		Wydatki	
	2005	2006	2005	2006
	na 1 mieszkańca w złotych			
OGÓŁEM	2674	3055	2787	3236
Kraków	2663	3075	2788	3249
Nowy Sącz	2933	3170	3061	3361
Tarnów	2554	2844	2582	3059